

DOCUMENT PROFESIONAL BP-01

CONDUITĂ ȘI STANDARDE PROFESIONALE

Codul de bună practică al evaluatorului de risc la securitate fizică

Principii profesionale, reguli de conduită și standarde metodologice pentru exercitarea responsabilă, independentă și verificabilă a activității de evaluator.

LEGALITATE · INDEPENDENȚĂ · CLARITATE

Codul de bună practică al evaluatorului de risc la securitate fizică

Principii profesionale, reguli de conduită și standarde metodologice pentru exercitarea responsabilă, independentă și verificabilă a activității de evaluator.

12 CAPITOLE	2.815 CUVINTE	≈ 13 MINUTE DE LECTURĂ	2026 EDIȚIE PROFESIONALĂ
-----------------------	-------------------------	----------------------------------	------------------------------------

NOTĂ PROFESIONALĂ

Documentul nu are natura unui act normativ și se aplică în completarea legislației în vigoare, fără a înlocui ori modifica obligațiile legale aplicabile.

CUPRINS

CAPITOLUL I

Misiunea profesională a evaluatorului de risc la securitatea fizică

CAPITOLUL III

Reguli privind poziția profesională a evaluatorului

CAPITOLUL V

Reguli privind definirea riscurilor și evitarea confuziilor metodologice

CAPITOLUL VII

Reguli privind raportul dintre analiză și planul de pază

CAPITOLUL IX

Reguli privind redactarea raportului

CAPITOLUL XI

Reguli privind răspunderea profesională

CONCLUZIE

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale bunei practici profesionale

CAPITOLUL IV

Reguli privind documentarea și constatarea în teren

CAPITOLUL VI

Reguli privind măsurile de securitate și delimitarea dintre obligații și recomandări

CAPITOLUL VIII

Reguli privind relația cu beneficiarul

CAPITOLUL X

Reguli privind documentele-suport și trasabilitatea evaluării

CAPITOLUL XII

Standardul profesional ARES–SECURITAS de bună practică

În acord cu Metodologia ARES–SECURITAS

Preambul

Prezentul Cod de bună practică stabilește principiile profesionale, regulile de conduită, standardele metodologice și exigențele de redactare care trebuie respectate de evaluatorul de risc la securitatea fizică în exercitarea activității sale. Codul are rolul de a transforma metodologia într-o practică profesională coerentă, verificabilă, responsabilă și compatibilă cu cerințele legale care guvernează organizarea pazei obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor.

Analiza de risc la securitatea fizică nu reprezintă un simplu formular administrativ și nici un document formal redactat pentru a îndeplini o obligație aparentă. Ea constituie actul profesional prin care se identifică vulnerabilitățile și amenințările, se stabilesc riscurile, se determină impactul asupra persoanelor, bunurilor, valorilor și activității, se cuantifică nivelul de risc și se fundamentează măsurile necesare pentru aducerea obiectivului în domeniul riscului acceptabil. În acest sens, activitatea evaluatorului trebuie să fie una independentă, riguroasă, documentată, loială adevărului profesional și orientată către protecția reală a obiectivului evaluat.

Codul de bună practică se întemeiază pe principiile și cerințele generale care rezultă din regimul juridic al securității fizice, potrivit căruia unitățile care dețin bunuri și valori sunt obligate să asigure paza acestora, răspunderea pentru luarea măsurilor revenind conducătorilor unităților, iar organizarea pazei și a măsurilor de protecție trebuie realizată într-o formă concretă, proporțională și legală.

CAPITOLUL I

Misiunea profesională a evaluatorului de risc la securitatea fizică

Evaluatorul de risc la securitatea fizică are misiunea de a examina, în mod profesionist și documentat, starea de securitate a unei unități, de a identifica factorii interni și externi care generează sau amplifică riscurile, de a stabili nivelul de vulnerabilitate al obiectivului și de a fundamenta măsurile necesare pentru protecția persoanelor, bunurilor, valorilor și activității.

Misiunea evaluatorului nu este una comercială, ci una profesională și de interes juridic aplicat. El nu este chemat să vândă o soluție tehnică, să favorizeze un anumit prestator de servicii, să forțeze achiziționarea unor echipamente sau să producă un document formal lipsit de substanță. El este chemat să spună, pe baza legii, a constatării de teren și a analizei metodologice, care este starea reală a obiectivului și ce măsuri sunt necesare pentru a-l aduce ori menține în domeniul riscului acceptabil.

Evaluatorul trebuie să înțeleagă că analiza de risc nu înlocuiește planul de pază și nu se confundă cu proiectul tehnic, însă le fundamentează. În măsura în care legea impune organizarea pazei, întocmirea planului de pază, folosirea mijloacelor mecanofizice și a sistemelor de alarmare, analiza de risc reprezintă documentul profesional care justifică și particularizează aceste măsuri în raport cu realitatea concretă a obiectivului. Legea nr. 333/2003 prevede expres că paza se organizează și se efectuează potrivit planului de pază, iar prin acest plan se stabilesc caracteristicile obiectivului, posturile, instalațiile, mijloacele tehnice de pază și alarmare, regulile de acces și modul de acțiune în diferite situații.

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale bunei practici profesionale

Buna practică a evaluatorului de risc la securitatea fizică se întemeiază pe un set de principii fundamentale fără de care activitatea sa își pierde legitimitatea profesională.

Primul principiu este **principiul legalității**. Evaluatorul trebuie să își întemeieze activitatea pe cadrul normativ aplicabil și să evite orice concluzie ori măsură care contrazice regimul juridic al securității fizice. El nu poate ignora obligațiile legale ale unității și nu poate prezenta drept facultative măsuri care rezultă din exigențe minime impuse de lege ori din necesitatea clară de reducere a riscului.

Al doilea principiu este **principiul adevărului profesional**. Evaluatorul are obligația de a descrie starea de fapt reală, nu starea convenabilă beneficiarului, prestatorului sau altor interese exterioare evaluării. El nu trebuie să ascundă vulnerabilități, să minimalizeze riscuri, să cosmetizeze concluzii sau să formuleze constatări care nu se susțin în teren și în documente.

Al treilea principiu este **principiul independenței profesionale**. Chiar dacă evaluatorul este contractat de beneficiar, concluziile sale nu trebuie să devină dependente de interesul economic, de dorința de a reduce costurile cu orice preț sau de presiunea de a evita formularea unor obligații incomode. Independența nu înseamnă ostilitate față de beneficiar, ci loialitate față de obiectul profesional al misiunii.

Al patrulea principiu este **principiul proporționalității**. Măsurile de securitate trebuie corelate cu specificul obiectivului, cu natura activității, cu valorile protejate, cu vulnerabilitățile identificate și cu nivelul de risc. Buna practică nu presupune nici minimalism formal, nici exagerare tehnică artificială. Evaluatorul trebuie să evite atât subdimensionarea măsurilor, cât și supraîncărcarea nejustificată a obiectivului cu cerințe lipsite de proporție.

Al cincilea principiu este **principiul trasabilității profesionale**. Orice concluzie importantă din analiză trebuie să poată fi urmărită până la sursa ei logică: observație de teren, document, interviu, constatare tehnică, prevedere legală, criteriu de grilă ori corelare metodologică. O analiză serioasă trebuie să poată fi apărută și explicată.

Al șaselea principiu este **principiul clarității**. Evaluatorul trebuie să redacteze într-un limbaj limpede, precis și lipsit de ambiguitate. În special în partea finală a raportului, el trebuie să distingă fără echivoc între constatări, riscuri, măsuri obligatorii, recomandări și opțiuni alternative.

Al șaptelea principiu este **principiul confidențialității**. Informațiile privitoare la vulnerabilități, puncte sensibile, mijloace de protecție, organizarea accesului, valorile deținute și procedurile interne au caracter sensibil și trebuie tratate cu discreție profesională. Legea nr. 333/2003 consacră și obligații de confidențialitate privind sistemele instalate sau aflate în întreținere, ceea ce confirmă caracterul sensibil al informațiilor din domeniu.

CAPITOLUL III

Reguli privind poziția profesională a evaluatorului

Evaluatorul trebuie să își delimiteze clar poziția profesională. El nu este organ de control, nu este organ de urmărire penală, nu este proiectant, nu este instalator, nu este furnizor comercial prin însăși natura activității de evaluare și nu este persoana care întocmește în locul conducerii unității toate actele subsecvente.

El nu poate transforma analiza de risc într-un catalog de produse și nu trebuie să folosească analiza ca pretext pentru direcționarea beneficiarului către un anumit operator economic. Atunci când evaluatorul are și alte calități profesionale ori comerciale, buna practică impune delimitarea explicită dintre activitatea de evaluare și interesele de implementare.

Evaluatorul trebuie să respecte competența conducerii unității. Legea stabilește că răspunderea pentru luarea măsurilor de asigurare a pazei revine conducătorilor unităților și că aceștia analizează nevoile stricte de pază, stabilesc efectivele, asigură amenajările, sistemele și regulile de acces. Rolul evaluatorului este să fundamenteze profesional aceste măsuri, nu să înlocuiască autoritatea de decizie a conducerii.

Evaluatorul trebuie să evite orice formulă prin care își depășește misiunea. El nu trebuie să certifice ceea ce nu a verificat, să garanteze ceea ce nu depinde de el sau să formuleze concluzii absolute acolo unde analiza permite numai concluzii profesionale rezonabile.

CAPITOLUL IV

Reguli privind documentarea și constatarea în teren

Buna practică impune ca analiza de risc să fie precedată și susținută de o documentare reală. Evaluatorul trebuie să studieze datele de identificare ale unității, obiectul de activitate, amplasamentul, programul de funcționare, fluxurile de persoane și valori, documentele interne relevante, contractele de pază și monitorizare, documentele de mentenanță, evidențele disponibile, regulile de acces și orice alte materiale utile.

Constatarea în teren trebuie să fie efectivă, nu formală. Evaluatorul trebuie să observe direct căile de acces, împrejurimile, punctele vulnerabile, zonele de disimulare, iluminatul de securitate, starea elementelor mecanofizice, organizarea accesului, amplasarea echipamentelor de securitate, modul de protejare a zonelor sensibile, starea și utilizarea sistemelor tehnice și realitatea fluxurilor operaționale.

Buna practică cere ca evaluatorul să nu preia automat declarațiile beneficiarului fără confruntare cu realitatea observabilă. Declarația beneficiarului este o sursă de informație, nu un substitut al constatării profesionale. Ori de câte ori există discrepanțe între documente, declarații și starea de fapt, evaluatorul trebuie să le observe, să le noteze și să le trateze metodologic.

Evaluatorul trebuie să identifice punctele vulnerabile. Legea nr. 333/2003 consacră chiar obligația personalului de pază de a cunoaște locurile și punctele vulnerabile din perimetrul obiectivului pentru a preveni producerea de prejudicii. Cu atât mai mult, evaluatorul trebuie să cunoască și să descrie aceste puncte în analiza sa.

CAPITOLUL V

Reguli privind definirea riscurilor și evitarea confuziilor metodologice

Evaluatorul trebuie să respecte cu strictețe delimitarea dintre vulnerabilitate, amenințare, risc, eveniment de securitate și modus operandi.

Vulnerabilitatea este slăbiciunea exploatabilă. Amenințarea este factorul capabil să o exploateze. Riscul este rezultatul relației dintre acestea. Evenimentul de securitate este manifestarea concretă a riscului. Modus operandi este modul de operare prin care evenimentul se produce. Consecința reprezintă efectul produs asupra zonei de impact.

Buna practică interzice formulările improprii și analizele confuze. Evaluatorul nu trebuie să trateze „efracția” ca risc de sine stătător atunci când ea reprezintă mod de operare. Nu trebuie să confunde „furtul” ca infracțiune-tip cu riscul de sustragere și nici „ușa neasigurată” cu evenimentul propriu-zis. El trebuie să construiască o logică coerentă, în care fiecare noțiune își păstrează locul ei.

Evaluatorul trebuie să formuleze riscurile într-un mod compatibil cu protecția juridică a persoanelor, bunurilor, valorilor și activității. Riscurile trebuie ancorate în afectări concrete și relevante, nu în expresii imprecise ori pur comerciale. Analiza trebuie să poată fi înțeleasă juridic, tehnic și operațional deopotrivă.

CAPITOLUL VI

Reguli privind măsurile de securitate și delimitarea dintre obligații și recomandări

Una dintre cele mai importante reguli de bună practică privește modul în care evaluatorul formulează măsurile rezultate din analiză. El trebuie să facă distincție netă între:

măsuri obligatorii;
măsuri recomandate;
opțiuni alternative de tratare.

Măsurile obligatorii sunt acele măsuri fără de care obiectivul nu poate fi considerat adus în domeniul riscului acceptabil sau fără de care nu sunt îndeplinite exigențele minime impuse de regimul de securitate aplicabil. Ele trebuie formulate cu caracter imperativ profesional, clar și lipsit de echivoc.

Măsurile recomandate sunt acele măsuri care îmbunătățesc nivelul de securitate, sporesc redundanța, eficiența sau controlul, dar care nu reprezintă condiția minimă indispensabilă pentru trecerea sub pragul critic ori pentru respectarea unui minim obligatoriu.

Opțiunile alternative sunt formule diferite prin care se poate atinge un rezultat echivalent de securitate, cu condiția ca fiecare variantă să fie suficientă în sine pentru atingerea obiectivului de protecție și să nu eludeze cerințele legale.

Evaluatorul nu trebuie să amestece aceste categorii într-o listă unică și ambiguă. Dacă o măsură este obligatorie, ea trebuie spusă ca obligatorie. Dacă este recomandare, trebuie indicat expres acest lucru. Dacă există variante echivalente, ele trebuie prezentate distinct, cu avantajele și limitele fiecăreia.

Buna practică cere și delimitarea clară a competenței evaluatorului. El poate stabili necesitatea controlului accesului, a unui sistem de alarmare, a unor măsuri mecanofizice sau a unei forme de pază, dar nu trebuie să se substituie proiectantului sau executantului în alegerea tehnică de detaliu. Legea nr. 333/2003 definește elementele de protecție mecano-fizice și sistemele de alarmare împotriva efracției și arată că acestea fac parte din ansamblul măsurilor de securitate ale obiectivului.

CAPITOLUL VII

Reguli privind raportul dintre analiză și planul de pază

Evaluatorul trebuie să cunoască raportul corect dintre analiza de risc și planul de pază. Analiza de risc fundamentează necesitatea și nivelul măsurilor, iar planul de pază organizează în mod concret paza obiectivului.

Buna practică impune ca evaluatorul să formuleze concluziile astfel încât ele să poată fi transpuse ulterior în planul de pază, fără confuzie și fără contradicții. În măsura în care analiza relevă necesitatea unor posturi, a unor reguli de acces, a unor mijloace tehnice ori a unor măsuri de reacție, acestea trebuie formulate suficient de clar pentru a putea susține organizarea pazei.

În același timp, evaluatorul nu trebuie să redacteze planul de pază ca și cum ar fi un act absorbit de analiză. Legea nr. 333/2003 prevede că paza se organizează și se efectuează potrivit planului de pază și enumeră elementele principale pe care acesta trebuie să le conțină. Prin urmare, buna practică cere colaborare logică între analiză și plan, nu confuzie între ele.

CAPITOLUL VIII

Reguli privind relația cu beneficiarul

Evaluatorul trebuie să aibă o relație profesională loială și clară cu beneficiarul. El trebuie să explice obiectul misiunii, limitele competenței sale, nevoia de documentare completă și obligația de a descrie situația reală, chiar și atunci când aceasta este defavorabilă.

Buna practică cere ca evaluatorul să nu promită beneficiarului o concluzie favorabilă înaintea analizei și să nu condiționeze concluziile de interese comerciale ori de dorința de a evita costuri. El trebuie să îi explice beneficiarului că analiza nu este redactată pentru a „ieși bine”, ci pentru a reflecta corect nivelul real de securitate și pentru a permite adoptarea măsurilor necesare.

Evaluatorul trebuie de asemenea să evite orice relație ambiguă cu prestatorii de servicii conexe. Dacă există legături comerciale, acestea trebuie să nu afecteze independența concluziilor. Interesul beneficiarului legitim este acela de a primi o analiză corectă, nu una convenabilă pe termen scurt și riscantă pe termen lung.

CAPITOLUL IX

Reguli privind redactarea raportului

Raportul de evaluare și tratare a riscurilor trebuie redactat într-o manieră coerentă, logică, completă și verificabilă. Buna practică impune ca raportul să urmeze o ordine clară: identificarea obiectivului, cadrul legal, contextul extern, cadrul organizațional, unitățile de risc, riscurile analizate, evaluarea prin grilă, măsurile de tratare, estimarea costurilor de securitate, concluziile finale și documentația-suport.

Evaluatorul trebuie să evite limbajul vag, stereotipiile goale, frazele fără conținut operațional și formulările care nu permit desprinderea unor concluzii clare. De asemenea, trebuie evitate contradicțiile interne. Nu este admisibil ca într-un capitol să se constate vulnerabilități majore, iar în concluzie să se afirme nejustificat că riscul este acceptabil fără fundamentare.

Raportul trebuie să distingă între constatări și concluzii. Constatarea descrie starea de fapt. Concluzia exprimă semnificația profesională a acelei stări de fapt. Tot astfel, raportul trebuie să distingă între măsurile existente și măsurile necesare, între ceea ce este implementat și ceea ce este doar proiectat ori intenționat.

Buna practică impune și păstrarea unei structuri argumentative. O măsură nu trebuie doar enunțată, ci și legată de vulnerabilitatea sau riscul pe care îl tratează. O concluzie nu trebuie doar declarată, ci și susținută prin elementele anterioare ale analizei.

CAPITOLUL X

Reguli privind documentele-suport și trasabilitatea evaluării

Evaluatorul trebuie să își susțină analiza prin documente-suport adecvate. Acestea pot include chestionare, note de constatare, declarații, fotografii, schițe, planuri, extrase documentare, contracte analizate, documente de mentenanță, dovezi privind sistemele existente și orice alte materiale utilizate în cadrul evaluării.

Buna practică cere ca documentele-suport să nu fie adunate formal, ci să aibă relevanță reală pentru concluziile formulate. Un raport bine redactat trebuie să poată fi urmărit și susținut prin materialul documentar care l-a fundamentat.

Documentele-suport nu trebuie folosite abuziv pentru a înlocui analiza propriu-zisă. Existența unor fotografii sau a unor declarații nu echivalează cu existența unei evaluări profesionale. Ele au rol de susținere și verificare, nu de substituie a raționamentului evaluatorului.

CAPITOLUL XI

Reguli privind răspunderea profesională

Evaluatorul trebuie să fie conștient că activitatea sa produce efecte juridice, tehnice și organizaționale. O analiză superficială, incompletă, fals cosmetizată sau nealinată cu realitatea poate conduce la menținerea unor vulnerabilități grave, la adoptarea unor măsuri insuficiente și la expunerea obiectivului la evenimente care puteau fi rezonabil prevenite.

Buna practică impune asumarea răspunderii pentru conținutul profesional al analizei. Evaluatorul trebuie să semneze doar ceea ce a verificat, doar ceea ce a înțeles profesional și doar ceea ce poate susține argumentativ. El nu trebuie să accepte presiuni pentru eliminarea unor vulnerabilități din raport, pentru reformularea artificială a unor concluzii sau pentru prezentarea drept acceptabil a unui risc care, în realitate, rămâne inacceptabil.

În plus, regimul juridic general al securității fizice arată că nerespectarea obligațiilor legale în materie de pază și protecție poate atrage răspunderi contravenționale, civile sau penale, iar această realitate conferă și mai multă gravitate activității de evaluare.

CAPITOLUL XII

Standardul profesional ARES–SECURITAS de bună practică

În spiritul metodologiei ARES–SECURITAS, standardul minim de bună practică al evaluatorului poate fi exprimat astfel:

1. Evaluatorul trebuie să documenteze real obiectivul.
2. Evaluatorul trebuie să identifice vulnerabilitățile și amenințările reale.
3. Evaluatorul trebuie să delimiteze corect unitățile de risc și zonele de impact.
4. Evaluatorul trebuie să formuleze riscurile corect din punct de vedere metodologic.
5. Evaluatorul trebuie să utilizeze grila de evaluare ca instrument juridic central.
6. Evaluatorul trebuie să distingă clar între măsuri obligatorii și recomandări.
7. Evaluatorul trebuie să redacteze concluzii clare, verificabile și apte să fundamenteze planul de pază și măsurile tehnice.
8. Evaluatorul trebuie să își păstreze independența, integritatea și rigoarea profesională.

Acesta este nucleul profesional care transformă analiza de risc dintr-un act formal într-un act autentic de protecție juridică și operațională.

CONCLUZIE

Codul de bună practică al evaluatorului de risc la securitatea fizică trebuie să funcționeze ca extensie normativ-profesională a Metodologiei ARES–SECURITAS. Dacă metodologia răspunde la întrebarea „cum se structurează și se desfășoară analiza”, codul de bună practică răspunde la întrebarea „cum trebuie să lucreze evaluatorul pentru ca analiza să fie corectă, loială legii și utilă în mod real”.

În această logică, partea a doua a lucrării nu este doar oportună, ci necesară. Ea dă consistență practică metodologiei și oferă profesiei un standard intern de rigoare, delimitare a competențelor, claritate a concluziilor și loialitate față de scopul real al securității fizice. Regimul din Legea nr. 333/2003 privind obligația unităților de a asigura paza, responsabilitatea conducerii, organizarea prin plan de pază și rolul mijloacelor mecanofizice și tehnice confirmă pe deplin necesitatea unui asemenea cod.